

10. Zadania z analizy funkcjonalnej

- *1. Niech T będzie ograniczonym różnowartościowym operatorem liniowym z przestrzeni Banacha X w przestrzeń Banacha Y . Pokazać, że istnieje stała $\varepsilon > 0$ taka, że dla $S \in B(X, Y)$ jeśli $\|T - S\| \leq \varepsilon$, to S jest różnowartościowy wtedy i tylko wtedy, gdy obraz $T(X)$ jest domkniętą podprzestrzenią w Y .
- *2. Niech T będzie ograniczonym operatorem liniowym z przestrzeni Banacha X na przestrzeń Banacha Y . Pokazać, że istnieje stała $\varepsilon > 0$ taka, że dla $S \in B(X, Y)$ jeśli $\|T - S\| \leq \varepsilon$, to $S(X) = Y$. **Wskazówka:** Wyznaczyć ε z twierdzenia o odwzorowaniu otwartym. Następnie dla $y \in Y$ skonstruować x tak, aby $Sx = y$ naśladując dowód twierdzenia o odwzorowaniu otwartym.

3. Niech $\mathcal{A}$ będzie samosprężoną podalgebrą w $C(K)$ oraz a, b dwoma ustalonymi punktami w zwartej przestrzeni Hausdorffa K . Załóżmy, że $\mathcal{A}$ nie znika w K oraz rozdziela dowolne dwa punkty x_1 i x_2 z wyjątkiem a i b . Udowodnić, że każdą funkcję $f \in C(K)$ o własności $f(a) = f(b)$ można jednostajnie przybliżyć funkcjami z $\mathcal{A}$.

4. Pokazać, że dla każdej funkcji $f \in C_{\mathbb{R}}^1[0, 1]$ istnieje ciąg wielomianów $p_n(x)$ taki, że

$$\max_{0 \leq x \leq 1} |p_n(x) - f(x)| + \max_{0 \leq x \leq 1} |p_n'(x) - f'(x)| \xrightarrow{n} 0.$$

5. Czy każda funkcja z $C([0, 1] \cup [2, 3])$ jest jednostajną granicą wielomianów ?

6. Niech $\mathcal{A}$ oznacza rodzinę wielomianów $p(x)$ o własności $p''(0) = 0$. Czy każda funkcja z $C[0, 1]$ jest jednostajną granicą elementów z $\mathcal{A}$?

7. Czy dla $\varepsilon > 0$ i funkcji $f \in C[0, 1]$ można znaleźć wielomian $p(x)$ taki, że $\|f - p\|_{\infty} < \varepsilon$ oraz $p(2) = 5, p'(2) = 6$?

8. Rozważmy przestrzeń Hilberta $\mathcal{H} = L^2((0, 1) \times (0, 1))$. Pokazać, że jeśli funkcja $h(x, y) \in \mathcal{H}$ spełnia

$$\int_0^1 \int_0^1 h(x, y) f(x) g(y) dx dy = 0, \quad f, g \in L^2(0, 1)$$

to $h(x, y) = 0$ prawie wszędzie.

9. Funkcja $f \in C[0, 1]$ spełnia

$$\int_0^1 x^{10n} f(x) dx = 0, \quad n \geq 10.$$

Pokazać, że $f = 0$.

10. Pokazać, że dla miary σ -skończonej μ na zbiorze X przestrzenią sprzężoną do $L^1(X, \mu)$ jest $L^{\infty}(X, \mu)$. **Uwaga:** W przestrzeni $L^{\infty}(X, \mu)$ norma jest określona przez

$$\|f\|_{\infty} = \inf \left\{ \sup_{x \in X \setminus A} |f(x)| : A \subset X, \mu(A) = 0 \right\}.$$

11. Obliczyć normy funkcjonałów na przestrzeni $L^p(\mathbb{R}, \mu)$.

- (a) $\varphi(f) = \int_0^1 f(x) dx, \quad d\mu(x) = dx$
 (b) $\varphi(f) = \int_{-\infty}^{\infty} f(x) e^{-x^2} dx, \quad d\mu(x) = e^{-x^2} dx.$
 (c) $\varphi(f) = \sum_{n=1}^{\infty} f(n) e^{-n}, \quad \mu = \sum_{n=1}^{\infty} \delta_n.$

12. Które z funkcjonałów określonych na wielomianach rozszerzają się do ograniczonych funkcjonałów na $C[0, 1]$?

- (a) $\varphi(a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n) = a_0,$
- (b) $\varphi(a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n) = a_1,$
- (c) $\varphi(a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n) = a_0 + \frac{1}{2}a_1 + \frac{1}{3}a_2 + \dots + \frac{1}{n+1}a_n,$
- (d) $\varphi(a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n) = a_0 + 2a_1 + 2^2a_2 + \dots + 2^na_n.$

13. Λ jest ciągłym funkcjonałem liniowym nad $\mathbb{C}$ na przestrzeni funkcji $C[0, 1]$ o wartościach zespolonych. Λ nazywamy samosprzężonym jeśli $\Lambda(\bar{f}) = \overline{\Lambda(f)}$. Pokazać, że Λ jest samosprzężony wtedy i tylko wtedy, gdy $\Lambda(f)$ przyjmuje wartości rzeczywiste dla rzeczywistych funkcji f . Pokazać, że każdy ograniczony funkcjonał Λ liniowy można rozłożyć na sumę $\Lambda = \Lambda_1 + i\Lambda_2$, gdzie Λ_1, Λ_2 są samosprzężone, oraz rozkład ten jest jedyny.

14. Funkcjonał Λ na rzeczywistej przestrzeni $C_{\mathbb{R}}(X)$, gdzie X jest zwartą przestrzenią topologiczną, nazywamy dodatnim jeśli $\Lambda(f) \geq 0$, dla każdej nieujemnej funkcji f . Pokazać, że $\|\Lambda\| = \Lambda(\mathbf{1})$, gdzie $\mathbf{1}$ oznacza funkcję stale równą 1. **Wskazówka.** Skorzystać z nierówności $-\|f\|_{\infty}\mathbf{1} \leq f \leq \|f\|_{\infty}\mathbf{1}$. Pokazać, że jeśli funkcjonał Λ spełnia $\|\Lambda\| = \Lambda(\mathbf{1})$, to Λ jest funkcjonałem dodatnim. **Wskazówka.** Jeśli $0 \leq f \leq 1$, to $\|2f - 1\| \leq 1$.

15. Załóżmy, że liczby m_n mają własność

$$\forall x \in [0, 1] \sum_{k=0}^n a_k x^k \geq 0 \Rightarrow \sum_{k=0}^n a_k m_k \geq 0,$$

dla dowolnych n i $a_k \in \mathbb{R}$. Pokazać, że istnieje funkcja niemalejąca σ na przedziale $[0, 1]$ taka, że

$$m_n = \int_0^1 x^n d\sigma(x).$$

Wskazówka: Określić funkcjonał φ na wielomianach wzorem

$$\varphi(a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n) = a_0m_0 + a_1m_1 + \dots + a_nm_n.$$

Z założenia φ jest dodatni. Pokazać, że $|\varphi(p)| \leq m_0\|p\|_{\infty}$, gdzie p jest wielomianem. Pokazać, że φ rozszerza się jednoznacznie do ograniczonego funkcjonału Φ na $C_{\mathbb{R}}[0, 1]$. Zauważyć, że Φ jest dodatni. Skorzystać z twierdzenia Riesz o postaci funkcjonałów na $C_{\mathbb{R}}[0, 1]$.

16. Niech σ będzie funkcją niemalejącą na $[0, 1]$. Dla $n \geq 0$ liczby $m_n = \int_0^1 x^n d\sigma(x)$ nazywamy momentami funkcji σ . Pokazać, że momenty są liczbami nieujemnymi oraz spełniają warunek

$$\Delta^N m_n \geq 0 \quad \text{dla } N \geq 1, n \geq 0,$$

gdzie $\Delta m_n = m_n - m_{n+1}$ i $\Delta^N = \Delta(\Delta^{N-1})$. **Wskazówka:** Obliczyć $\Delta^N x^n$ i zauważyć, że $\Delta^N \varphi(x^n) = \varphi(\Delta^N x^n)$, gdzie φ jest określone jak w zadaniu 15.

*17. Ciąg liczb nieujemnych $m_n, n \geq 0$ nazywamy całkowicie monotonicznym jeśli

$$\Delta^N m_n \geq 0 \quad \text{dla } N \geq 1, n \geq 0.$$

Pokazać, że istnieje funkcja niemalejąca σ na $[0, 1]$ taka, że $m_n = \int_0^1 x^n d\sigma(x)$. **Wskazówka:** Pokazać, że funkcjonał φ określony na wielomianach wzorem

$$\varphi(a_0 + a_1x + \dots + a_nx^n) = a_0m_0 + a_1m_1 + \dots + a_nm_n$$

jest dodatni. W tym celu udowodnić, że jeśli p jest wielomianem nieujemnym stopnia N , to wielomiany Bernsteina $B_n(p)$ są wielomianami stopnia N dla $n \geq N$. Ponadto z założenia $\varphi(B_n(p)) \geq 0$ oraz $\varphi(p) = \lim_n B_n(p)$.